

Паёми мухтасар бо номи:

"Чӣ тавр ман ба сӯи Аллоҳ даъват мекунам?"

Омодаи ниёзманд ба авфи Парвардигораш:

Ҳайсам ибни Муҳаммад Сарҳан

Устои Донишқадаи Ал-Ҳаром дар Масҷиди Набавӣ - қаблан –

ва роҳбари Донишқадаи Суннат

mahadsunnah.com

Аллоҳ ӯро, падару модараш ва онҳоро, ки дар

таҳияи ин китоб кӯмак кардаанд, бибахшад.

Тарҷумон:

ШАҲОБИДДИН СОЛИҲ

Нашри аввал

[Ҳуқуқи чоп ба ҳар мусалмон дастрас аст,

бидуни тағир додани мазмуни рисола]

سلسلة «سؤال وجواب» (٤):

رسالة مختصرة بعنوان:
«كَيْفَ ادْعُوا إِلَى اللَّهِ؟»

إعدادُ الفقيرِ إلى عَفْوِ رَبِّهِ:

هَيْثَمُ بْنُ مُحَمَّدٍ سَرْحَان

المُدَرِّسُ بمعهد الحرم بالمسجد النبوي - سابقاً - والمُشْرِفُ على معهد السُّنَّةِ

mahadsunnah.com

غفر الله له ولوالديه ولمن أعانه على إخراج هذا الكتاب

المترجم

شهاب الدين بن صالح الطاجيكي

الطبعة الأولى

[حقوق الطبع مُتاحة لكل مسلم بدون أي تغيير في المحتوى]

БИСМИЛЛОҲИР РАҲМОНИР РАҲИМ

Савол:	Ҷавоб:
Беҳтарин вазифа дар ҷаҳон кадом аст?	Беҳтарин вазифаҳо, вазифаи даъваткунанда ба сӯи Аллоҳ аст, пас ӯ мардумро таълим ме- диҳад, ки чигуна динашонро барпо кунанд. Паёмбар ﷺ фармуд: "Савганд ба Аллоҳ, агар Аллоҳ ба сабаби ту як мардро ҳидоят кунад, барои ту аз доштани шутурони сурх беҳтар аст" . Ривояти Бухорӣ ва Муслим.
Ҳукми даъват ба сӯи Аллоҳ чист?	Даъват ба сӯи Аллоҳ фарзи кифоя аст ва гоҳе бар шахсе ки аҳли он аст, фарзи айн меша- вад, агар касе набошад, ки дар ҷои ӯ онро иҷро намояд.
Оё даъват ба сӯи Аллоҳ ибодат аст?	Бале, балки он яке аз бузургтарин ва шариф- тарин ибодатҳост ва ба ин далел Аллоҳ беҳ- тарини махлуқотро барои анҷоми ин кор, яъне паёмбарон ва расулонро муваффақ кар- дааст.
Далели он ки даъ- ват ибодат аст?	Далел фармудаи Аллоҳ таъолост: "Ва кӣ хуш- гуфтортар аст аз касе ки ба сӯи Аллоҳ даъват кунад ва кори шоиста анҷом диҳад ва гӯяд, ки ман мусалмон ҳастам?" . (Фусиллат, ояти: 33). Ҳамчуноне ки даъват роҳи расулон аст, Аллоҳ таъоло фармуд: "Бигӯ эй паёмбар! Ин роҳи ман аст, ман бо басират ба сӯи Аллоҳ даъват мекунам ва касоне ки аз ман пайравӣ кардаанд" . (Сураи Юсуф, ояти: 108)
Оё Паёмбар ﷺ усу- ли даъватро баён кардааст?	Оре, балки ҳамаи саргузашти ӯ даъват ба сӯи Аллоҳ азза ва ҷалла аст ва аз ҷумла фирис- тодани ӯ ﷺ Муоз ﷺ-ро ва роҳнамои кардани ӯ ﷺ Муозро ба фармудааш: "Онҳоро ба сӯи гувоҳии ин ки маъбуди ҳаққи ҷуз Аллоҳ нест ва ин ки ман фиристодаи Аллоҳ ҳастам даъ- ват кун, агар онҳо туро итоат карданд, пас онҳоро таълим бидеҳ..." . Ривояти Бухорӣ ва Муслим.

Савол:	Ҷавоб:
Оё барои даъват аз Қуръон далел аст? Шартҳои даъват ба сӯи Аллоҳ чист?	Барои даъват кардан ба сӯи Аллоҳ аз Қуръон далелҳои бисёр аст, аз ҷумла фармудаи Аллоҳ таъолост: "Бо ҳикмат ва панди накӯ мардумро ба роҳи Парвардигорат даъват кун ва бо равише, ки некӯтар аст, бо онҳо мунозара кун". (Сураи Наҳл, ояти: 125). Ва Аллоҳ таъоло фармуд: "Бигӯ эй паёмбар! Ин роҳи ман аст, ман бо басират ба сӯи Аллоҳ даъват мекунам ва касоне ки аз ман пайравӣ кардаанд". (Сураи Юсуф, ояти: 108). Шартҳои даъват панҷто аст: ○ Ихлос: Нияти ӯ дар даъваташ барпо намудани дини Аллоҳ ва ислоҳи бандагони Аллоҳ бошад. ○ Илми шаръӣ: Зеро илм силоҳ аст ва касе ки бе илм ба сӯи Аллоҳ даъват мекунад, аз ислоҳ кардан бештар вайрон ва хароб мекунад ва бояд ба илми худ амал кунад, ба он чизе ки ба сӯи он даъват мекунад, амал кунад, чаро ки барои қабули даъваташ бештар аст. ○ Дониستاني аҳволи шахси даъватшуда: То барои муқобили онҳо омода бошад ва онҳоро бо илме, ки доранд, дар ҷое, ки шоистаи он ҳастанд, гузоранд. ○ Ҳикмат: Он умурро дар ҷои мувофиқ гузоштан аст. ○ Сабр: Даъват душвор аст ва касе, ки ба сӯи Аллоҳ даъват мекунад, аз тарафи даъватшудагон ба ӯ зиён мерасад.

Даъваткунанда ба
сӯи Аллоҳ аз чӣ
оғоз мекунад?

Оё воиз гуноҳи
шахси даъватша-
вандаро шарҳ ме-
диҳад?

Оё Паёмбар ﷺ бо
мушрик вохӯрда,
ӯро ба Ислому даъ-
ват накардаанд?

Оё дар давраҳои
аввал воситаҳои
даъват вучуд дош-
танд?

Сабаби паҳншавии
босуръати Ислому
дар замони онҳо
бо вучуди кам бу-
дани воситаҳо чӣ
буд?

Ба тавҳид шурӯъ мекунад ва баҳс намеку-
над ва фармудаи Паёмбар ﷺ ба Муоз
гузашт:

**"Онҳоро ба сӯи гувоҳии ин ки маъбудии
ҳаққе ҷуз Аллоҳ нест ва ин ки ман фирис-
тодаи Аллоҳ ҳастам даъват кун, агар онҳо
туро итоат карданд, пас онҳоро таълим
бидеҳ..."**. Ривояти Бухорӣ ва Муслим.

Не, балки онҳоро бо мавъизаи накӯ даъват
мекунад, Аллоҳ таъоло фармуд: **"Ба сӯи
роҳи Парвардигорат ба ҳикмат ва мавъи-
заи накӯ даъват кун"**. (Сураи Наҳл, ояти:
125) Зикр кардани гуноҳи шахси даъватша-
ванд метавонад сабаби нафрат ва рад кар-
дани ӯ ҳақро шавад.

Ҳар кас, ки ба саргузашти ӯ ﷺ назар кунад,
мебинад, ки бо ҳеҷ мушрик ва гунаҳгоре во-
намеҳӯрд, магар ки ӯро ба сӯи Ислому даъ-
ват мекард. Муовия ибни Ҳаками Суламӣ
гуфт: **"Савганд ба падар ва модарам, ки
пеш аз ӯ ва баъд аз ӯ устодеро надидаам,
ки аз ӯ беҳтар таълим диҳад ва савганд ба
Аллоҳ, ки бо ман бо чеҳраи гирифта рӯ ба
рӯ нашуд, назад ва на дашном дод"**.

Ривояти Муслим.

Ислому дар замони Паёмбар ﷺ ва баъд дар
замони саҳобаҳо ﷺ ва баъд дар замони
пешиниёни солаҳ паҳн шуд ва ба уфуқҳо
расид, бо вучуди ин ҳама кам будани воси-
таҳо.

Ин танҳо ба далели ихлоси бузурге дар
онҳо буд ва дар даъвати мардум ба суннати
Паёмбар ﷺ пайравӣ мекарданд, даъвати
онҳо ба сӯи Аллоҳ азза ва ҷалла аз рӯи маз-
мун, васила ва ҳадафаш самимӣ буд.

Вазифаи мусалмонон ин аст, ки татаввуроти
исломиро василаи даъвати рисолаи Ислому

Оё мусалмон бояд
барои кофир аз
оташи дӯзах би-
тарсад?

Чаро мо кофирон-
ро ба дохил шуда-
ни дӯзах раҳо на-
мекунем?

Ман дар як кишва-
ри мусалмонӣ
зиндагӣ мекунам,
пас чӣ гуна ис-
ломро таблиғ

гардонанд, на барои паҳн кардани ҳукмро-
нӣ ва зулм, аз ин рӯ, онҳо барои таълим
додани дини Аллоҳ азза ва ҷалла аз ҳар
ҳодиса истифода мекунанд.

Бале, мусалмон бояд аз дӯзах барои ко-
фир битарсад ва паёмбарон чунин бу-
данд ва дар сари онҳо паёмбарамон ﷺ
ва саҳобагони ӯ ﷺ ва баъд аз онҳо пай-
равонашон буданд. Нӯҳ алайҳис салом ба
қавмаш гуфт: "**Ман бар шумо аз азоби рӯзи
бузург метарсам**". (Сураи Аъроф, ояти: 59).
Ва Паёмбарамон ﷺ ба қавмаш гуфт: "**Ва
агар рӯ бигардонед, пас ман бар шумо аз
азоби рӯзи бузург метарсам**". (Сураи Худ,
ояти: 3). Бухорӣ аз Анас ﷺ ривоят мекунад,
ки писари яҳудӣ ба Паёмбар ﷺ хидмат ме-
кард, пас бемор шуд ва Паёмбар ﷺ ба аё-
дати ӯ омад, пас дар назди сараш нишаста
ба ӯ гуфт: "**Исломо қабул кун!**". Пас писар
ба падараш назар кард, пас ба ӯ гуфт: Абӯл-
қосим ﷺ-ро итоат кун, пас ислом овард.
Паёмбар баромад, дар ҳоле ки мегуфт: "**Си-
пос Аллоҳро, ки ӯро аз оташ наҷот дод**".

Зеро дини мо ба наҷот додани онҳо аз дӯ-
зах моро амр мекунад. Аллоҳ таъоло фар-
муд: "**Ва Аллоҳ мехоҳад тавбаи шуморо
қабул кунад ва касоне ки аз хостаҳои
нафсонӣ пайравӣ мекунанд, мехоҳанд, ки
шумо саҳт қач ва мунҳариф шавед**". (Нисо:
27).

Дар бисёре аз кишварҳои исломӣ шумо
одамонро пайдо мекунед, ки умуман му-
салмон нестанд. Мисли касе, ки барои сай-
ёҳӣ ё кор ба кишварҳои мусалмонӣ меояд,
дар миёни касоне, ки худро мусалмон

мекунам?	меҳисобанд, касеро хоҳед ёфт, ки ба корҳои хилофи Ислом афтода ва аз ин рӯ беҳабар аз дини Ислом берун мешавад. Пас шахси ҳарис ҳамаи ин мардумро ба Исломи ҳақиқӣ даъват мекунад, ки Мухаммад ﷺ бо он фиристода шудааст.
Маънои возеҳии даъватгар чист?	Мақсад аз возеҳии даъватгар ин аст, ки мардумро бо суҳаноне, ки мефаҳманд, ҳитоб намояд. Аллоҳ таъоло фармуд: "Мо ҳеҷ паёмбареро нафиристодем, магар ба забони қавмаш, то барои онҳо ҳақиқатро баён кунад" . (Сураи Иброҳим, ояти: 4). Даъватгар бояд таърифи возеҳи исломро баён кунад, ки равшану возеҳ бошад.
Оё аз ҳикмат аст, ки даъватгар ба шахси даъватшуда аз ҷузъиёти ҳукмҳо хабар диҳад? Мисли ин ки ба ӯ хабар диҳад, ки хатна ва ё додани закот ва ё рӯза доштан воҷиб аст?	Аз фикр ва ҳикмат дар мавъиза ин аст, ки воиз аз муҳимтарин, баъд аз муҳимтаринаш оғоз мекунад. Паёмбар ﷺ ба Муоз фармуд: "Ту ба назди аҳли китоб меравӣ, пас аввалин чизе ки ба сӯи он даъват мекунӣ, ибодати Аллоҳ аст, агар Аллоҳро донис-танд, пас ба онҳо хабар бидеҳ, ки Аллоҳ бар шумо панҷ вақт намозро дар як шабонарӯз фарз кардааст. Агар онҳо намозро иҷро карданд, пас ба онҳо хабар бидеҳ, ки Аллоҳ бар онҳо аз молҳояшон додани закотро фарз кардааст..." . Ривояти Бухорӣ ва Муслим. Аз рӯи ҳикмат нест, ки даъватгар пеш аз баёни асосҳои дин ва аркони Ислом ба тафсилоти ҳукмҳо оғоз кунад.
Оё воиз ҳақ дорад, ки баъзе ҳукмҳоро аз даъватшудагон соқит кунад?	Воиз ҳақ надорад, ки ҳеҷ як ҳукми динро аз даъватшуда соқит кунад, зеро шариатгузор Аллоҳ азза ва ҷалла аст ва дин ба ростӣ комил шудааст, дар он зиёду камшавӣ нест. Аммо он чизе, ки барои даъваткунанда ба сӯи Аллоҳ воҷиб аст, тавре ки қаблан зикр кардем, аз муҳимтарин ва баъд аз ҳама му-

Қиссаи Заҳҳок чист?	ҳим оғоз кардан аст. Ва дар бораи чизе ғайр аз он, то замоне, ки вақт фаро расад, сукут бикунад, вале агар аз ӯ чизе пурсида шуд, ҷоиз нест, ки ба хилофи он чи ки Аллоҳро мепарастад, фатво бидиҳад. Абӯҳайён ат-Тавҳидӣ дар «Ал-Басоир ва-з-заҳоир» (5/47) гуфтааст: (Як насронӣ бо Заҳҳок ибни Музоҳим рафтуомад мекард) Заҳҳок яке аз тобеъин аст. (Рӯзе гуфт: Ман то замоне, ки бо ту вохӯрдам, ба ман Исломи писанд омадааст. Гуфт: Чӣ чиз туро аз он бозмедорад? Гуфт: Ман шаробро дӯст медорам. Гуфт: Пас исломои қабул кун ва бинӯш. Гуфт: Чун исломои пазируфт, Заҳҳок ба ӯ гуфт: Ту исломои қабул кардӣ, пас агар шароб нӯшӣ, туро ҷазо медиҳем ва агар исломои тарк кунӣ, туро мекушем! Пас шаробро тарк кард ва мусалмони воқеъӣ шуд).
Оё даъват бо илм муҳолиф аст?	Меваи дониш амалу тарғиб аст ва илм, чунон ки қаблан зикр гардид, яке аз шартҳои даъват аст, бинобар ин миёни онҳо ихтилофе нест.
Паёмбар ﷺ ба Му- оз ва Абӯмусои Ашъарӣ чӣ васият карданд?	Паёмбар ﷺ ба онҳо васияти ҷомеъу фарогир карда фармуд: "Мужда диҳед ва осон гиред ва таълим диҳед ва аз худ дур накунад" . Ровӣ гуфт: Ва гумон мекунам, ки фармуд: "Ва бо ҳам дӯст бошед ва мувофиқат кунед" . Ривояти Бухорӣ ва Муслим.
Оё даъват мӯҳлати муайян дорад, ма- салан, се рӯз ё бештар?	Даъват муддати муайне надорад, вале мусалмон ба тибқи ҳоҷат даъват мекунад ва ҳар қадар дар даъвати худ устувортар бошад, таъсири он бештар ва савобаш бештар мешавад.
Оё василаҳои даъ- ват тавқифӣ аст?	Василаи даъват иҷтиҳодӣ аст ва тавқифӣ нест, аз ин рӯ, шахс бо ҳар чизе, ки даъватро ба даъватшаванда расонида метавонад, хоҳ аз василаи қадимӣ бошад ва хоҳ муосир, ва аз он ҷумла телефон, интернет, шабақаҳои иҷтимоӣ ва ғайра. Вале бо шарте,

Оё даъват ихлос
ва пайравиро
талаб мекунад?

Агар мардум ба
сӯи Аллоҳ даъват
шаванд, ба он чи-
зе ки падарон, бо-
боён ва қавмашон
буданд, ҳуҷҷат ме-
оранд, ҷавобашон
чист?

ки дар он мамнӯъияти шаръӣ набошад, монанди омехта шудани зану мард ва монанди ин.

Даъват ба сӯи Аллоҳ ибодате аз ибодатҳост, ҳамчуноне ки қаблан гузашт, балки он аз бузурғтарин ибодат аст, пас дар он чи дар дигар ибодатҳо шарт мешавад, дар даъват ҳам шарт мешавад ва он:

○ Холис барои Аллоҳ кардан. Паёмбар ﷺ фармуд: **"Ба ростӣ ки дурусти амалҳо ба ниятҳо бастагӣ доранд"**. Ривояти Бухорӣ ва Муслим.

○ Ба Паёмбар ﷺ дар васф ва кайфияти ибодатҳо пайравӣ кардан, зеро ӯ аз ҷониби Аллоҳ азза ва ҷалла расонанда аст. Аллоҳ таъоло фармуд: **"Динero барои шумо васият кард, ҳамонгуна ки ба Нӯҳ васият карда буд ва чизе ба ту ваҳй кардем"**. (Сураи Шуро, ояти: 13). Ҳар кас, ки Аллоҳро ба ҷуз он чи муқаррар кардааст, бипарастад, Аллоҳро дар шариъаташ шарик оварда аст.

Ҷавобашон фармудаи Аллоҳ таъолост: **"Ва ҳангоме ки ба онҳо гуфта шавад аз он чи Аллоҳ нозил кардааст, пайравӣ кунед. Мегӯянд: (Не), балки мо аз он чи падарони худро бар он ёфтаем пайравӣ мекунем. Оё агар падарони онҳо чизе намефаҳмиданд ва ҳидоят наёфтанд"**. (Сураи Бақара, ояти: 170). Ва фармудаи Аллоҳ таъоло: **"Ва ҳангоме ки ба онҳо гуфта шавад, ки аз он чизе ки Аллоҳ нозил кардааст пайравӣ кунед! Гӯянд: (Не), балки мо аз он чизе пайравӣ мекунем, ки падарони худро бар он ёфтаем, оё агар шайтон онҳоро ба сӯи азоби сӯзон даъват кунад (боз ҳам аз онҳо пайравӣ мекунанд)!?"**. (Сураи Луқмон, ояти: 21) ва ҳа-монанди ин оятҳо ва дар Қуръон

Оё ҷоиз аст, ки даъватгар, ки дар бораи офаридаҳои Аллоҳ фикр кардан даъват кунад?

Даъватгар бояд дар бораи неъматҳои Аллоҳ азза ва ҷалла чиро шарҳ диҳад ?

Оё дар мавъиза истифода бурдани ҳавасманд кардан ва тарсондан аз ҳикмат аст?

Оё яке аз воситаҳои дурусти мавъиза зикр кардани қиссаҳост?

ин бисёр аст.

Бале, ин аз тариқаи Қуръон ва суннат дар даъвати мардум аст. Аллоҳ таъоло фармуд: **"Оё надидӣ ҳамоно Аллоҳ аз осмон оборонозил кард, ки ба василаи он меваҳое бо рангҳои гуногун берун овардем ва аз кӯҳҳо роҳҳое ба ранги сафед ва сурх рангоранг ва ба ғоят сиёҳ падид овардем. Ва ҳамчунин аз мардум ва ҷунбандагон ва ҷаҳорпоён бо рангҳои гуногун падид овардем, ҷуз ин нест, ки аз миёни бандагони Аллоҳ доноён аз Ў метарсанд, албатта Аллоҳ пирӯзу омурзандааст".** (Сураи Фотир, ояти: 28).

Даъватгар бояд неъматҳои Аллохро бар бандагонаш ёд кунад, зеро ин бахше аз роҳи паёмбарон дар даъват аст. Аллоҳ таъоло фармуд: **"Ва ҳангоме ки Мӯсо ба қавмаш гуфт: Неъмати Аллохро бар худ ба ёд оред".** (Сураи Иброҳим, ояти: 6).

Бале, он чизе, ки инсонро ба пойбандӣ ба ҳақ водор мекунад, орзуи подош ва тарси азоби Аллоҳ аст. Аллоҳ таъоло фармуд: **"Бидонед, ки Аллоҳ саҳт азобдиҳанда аст ва (дар айни ҳол) омурзандаи меҳрубон аст".** (Сураи Моид, ояти: 98).

Бале, Аллоҳ таъоло пас аз қиссаи Юсуф алайҳис салом фармуд: **"Дар ҳақиқат дар қиссаҳояшон ибрате барои хирадмандон аст".** (Сураи Юсуф, ояти: 111). Аллоҳ азза ва ҷалла ба паёмбараш ﷺ фармуд, ки барои расонидани паём аз қиссаҳо истифода кунад ва фармуд: **"Достонҳоро бар онҳо қисса кун, шояд бияндешанд".** (Сураи Аъроф, ояти: 176). Табарӣ раҳимаҳуллоҳ дар тафсири худ (13/274) гуфт: (Пас ба қавми худ аз Қурайш ва аз яҳудиёни Банӣ Исроил, ки

Оё даъваткунанда
ба сӯи Аллоҳ азза
ва ҷалла фазилати
исломро баён ку-
над?

пеш аз ту буданд, нақл кун, то дар ин бора
би-андешанд, пас ибрат гиранд ва ба тоати
мо барганданд, мабодо мусибатҳое, ки бар
ка-соне, ки пеш аз онҳо фуруд омада буд,
ба сари онҳо ояд. Ва яҳудиёни Банӣ Исроил
дар он андеша хоҳанд кард, то ҳақ будани
амри ту ва дурустии нубуввати туро бидо-
нанд). Аммо бояд гуфт, ки маҳдуд кардани
он бо қиссаҳо басанда нест, зеро даъватша-
ванда метавонад на аз мақсади пешбини-
шуда ба қисса парешон шавад ва лаззат
бурдан аз қисса монеи баҳрабардорӣ аз он
мегардад. Ибни Ҷавзӣ раҳимаҳуллоҳ дар
"Талбиси Иблис" (саҳ: 134) гуфт: (Қисса-
гӯёнро мазаммат мекунанд, зеро бештари
онҳо дар зикри қиссаҳо бе зикри дониши
муфид васеъ мераванд, пас бештари онҳо
дар он чи зикр мекунанд, ошуфта меша-
ванд ва шояд ба он чизе, ки ғайриимкон
аст, такя мекунанд).

Бале, ин он чизест, ки шахсеро, ки даъват
мешавад, ба пазируфтани дини Ислом во-
дор мекунанд. Мисоли ин он чизест, ки Ҷаъ-
фар ибни Абӯтолиб ба Наҷошӣ разияллоҳу
анҳумо гуфтааст: **"Аллоҳ аз миёни мо паём-
баре фиристод, ки насабаш, ростқавлӣ,
амонатдорӣ ва покдоманин ӯро медонем.
Пас моро ба сӯи Аллоҳ барои тавҳиди Ӯ
даъват кард ва мо Ӯро бипарастем ва он
чиро, ки мо ва падаронамон аз ғайри Ӯ ме-
парастидем, монанди сангу бутҳоро тарк
кунем. Моро ба сухани рост, вафо кардани
амонат, ба пайванди хешутаборӣ, ба ҳам-
соияи нек, парҳез аз ҳаром ва хун дастур
дод ва аз корҳои зишт, дурӯғ, хӯрдани
моли یتим ва тўҳмати зани покдоман,
манъ кард. Ва то Аллоҳро бипарастем ва**

Оё даъватгар бояд
вазъи шахси даъ-
ватшавандаро ба
назар гирад?

**чизеро ба Ў шарик насозем ва моро ба
намоз, додани закот ва рӯзадорӣ амр фар-
муд». Ривояти Ахмад.**

Бале, ба назар гирифтани вазъи даъват-
шудагон аз ҳикматӣ дар даъват аст. Мо-
лик ибни Ҳувайрис رحمته гуфт: Мо ба назди
Паёмбар ﷺ омадем, ки ҷавонмарду ба
ҳам дар умр наздик будем ва бист шабу
рӯз назди Ў мондем. Расулulloҳ ﷺ меҳ-
рубон ва нарма буд ва чун гумон кард, ки
мо орзуи хонаводаамонро доштем ва ё
пазмон шудаем, аз мо аз касоне, ки
баъд аз мо моро тарк кардаанд, пурсид
ва мо ба Ў гуфтем. Фармуд: "**Ба назди
хонаводаи худ баргардед ва дар миёни
онҳо бимонед ва онҳоро таълим диҳед
ва аз чизҳое хабарашон дод...**". Ривояти
Бухорӣ ва Муслим.

**Даъватгар бояд вазъияти шахси даъват-
шавандаро ба назар гирад, аз ҷумла:**

○ **Синну сол:** Набояд ба писарбача тавре
хитоб кунад, ки ба ҷавон хитоб мекунад ва
набояд ба ҷавон ба он гуна хитоб кунад, ки
ба пиру калонсол хитоб мекунад.

○ **Сатҳи таълимӣ ва фарҳангӣ:** Алӣ رحمته фар-
муд: "Ба мардум он чиро, ки медонанд,
бигӯед, оё мехоҳед, ки Аллоҳ ва Расули Ўро
дурӯғгӯ кунанд?". Ривояти Бухорӣ.

○ **Минтақае, ки ӯ аз он аст:** Ҳар минта-
қа расму русуми хоси худро дорад ва он
чӣ, ки барои мардумаш аз он роҳ осон
аст ва аз ҷумлаи амрҳои муосир дар ин
маврид василаи иртибот, ҳар як кишвар
василаҳои иртиботӣ дорад, ки нисбат ба
дигар кишварҳо муассиртар ва густарда-

Оё мумкин аст, ки касе, ки даъват мешавад, исломро қабул кунад ва сипас онро тарк кунад ва идома надиҳад?

Оё ман метавонам даъваткунандаи ба сӯи Аллоҳ азза ва ҷалла бошам?

Оё даъват танҳо ба гуфтан аст?

Оё ин маънои онро дорад, ки ҳар мусалмон даъваткунандаи ба сӯи

таранд, аз ин рӯ даъватгар бояд аз онҳо истифода кунад.

Барои касе, ки мусалмон шуда ва Ислом дар дилаш ҷой гирифтааст, ба куфр баргаштан ҷоиз нест. Аз ин рӯ, зарур аст, ки шахсе, ки даъват мешавад, пеш аз ворид шуданаш ба дини Ислом асосҳои онро донад ва ба он эътироф кунад. Дар мавриди тафсилот бошад, дуруст аст, ки онҳоро то вақти мувофиқ ба таъхир гузорем. Ҳикмат нест, ки ба даъватшуда бигуед: "Агар ба Ислом дохил шавед, аз он хориҷ шудан ҷоиз нест". Зеро ин аз он чизест, ки ӯро аз қабули Ислом бозмедорад.

Оре, аз Аллоҳ мадад ҷӯед ва нотавон набошед ва бояд ба илм амал кунед. Илм яке аз шартҳои даъват ба Ислом аст ва амал ба он аз одоби даъват аст. Воиз бояд ба он чизе ки ба он даъват мекунад, амал кунад; зеро ин дар қабули даъват фарохондатар аст.

Не, даъват ба сухан ва ба амал аст. Баъзан даъвати амал аз даъвати сухан болотар ва муфидтар аст. Дар ҳақиқат, даъват ба амал он аст, ки ба амрҳои Аллоҳ итоат кунед ва аз наҳйҳои Ӯ парҳез кунед. Ҳеҷ чиз намегӯяд, ҷуз он ҷӣ Аллоҳро писанд ояд ва ҳеҷ коре намекунад, ҷуз он чизе, ки ӯро ба Ӯ наздик мекунад. Бояд аз худ оғоз кунад ва он чиро, ки ба он даъват мекунад, анҷом диҳад ва дорои ахлоқу сифатҳои нек бошад. Ва ҳалим, нарма, бурдбор ва пурсабр бошад... ва сифатҳои дигар.

Оре, ҳар як мусалмон ба сӯи Аллоҳ даъват кунанда аст, хоҳад, ё нахоҳад, Аллоҳ ҳамдигарро ба ҳақ амр карданро аз хислатҳои бандагони мӯъминаш қарор додааст, ки

Аллоҳ аст?

Чӣ тавр ман мета-
вонам даъватку-
нандаи ба сӯи Ал-
лоҳ азза ва ҷалла
бошам?

дар охират наҷот меёбанд. Аллоҳ таъоло фармуд: **"Касоне ки имон оварданд ва амалҳои нақў карданд ва якдигарро ба ҳақ ва ба сабр васият карданд"**. (Сураи Аср, ояти: 3).

Ба Аллоҳ таваккал кунед, ки бояд дониш ҷӯед, баъд амал кунед ва сипас таблиғ кунед ва дар ин ҳама сабр кунед. Шартҳои даъватро фаромӯш накунад, барои расидан ба онҳо сабӣ кунед, зиндагиномаи Паёмбарро омӯzed ва ба зиндагиномаи пешиниёни солах, яъне саҳобагон, тобеъин ва олимон, ки пайравӣ кардаанд, бубинед ва Аллоҳ дар он ҷӣ дӯст медорад ва аз он розӣ аст, шуморо комёб гардонад.

Шумо метавонед бо мо ба таври фосилавӣ дар донишгадаи мо, Донишгадаи Суннат дар истиноди охири паём таҳсил кунед.

Дар охир ба шумо ба гуфтаи Паёмбар ﷺ тавсия медиҳам, ки фармудаанд: **"Барои он чизе, ки ба ту нафъ мерасонад, кӯшиш кун ва аз Аллоҳ ёрӣ бихоҳ ва нотавон нашав"**.

Робитаҳо ба каналҳои Донишкадаи Суннат:

Робитаи Телеграм:

Робитаи Фесбук:

Вебсайти Донишкадаи
Суннат:

Робитаи Вотсап:

Робитаи Твитер (X):

Робитаи Инстаграм:

Робитаи зеркашӣ
кардани китоб:

Канали Ютуб:

Ба фазлу ёрии Аллоҳ субҳонаҳу ва таъоло тарҷумаи ин рисола
бегоҳи рӯзи душанбе 2/8/1445 ҳиҷрӣ мувофиқи 12/2/2024 мелодӣ
ба поён расид. Аз Аллоҳ таъоло талаб мекунам, ки ин амалро дар
номаи ҳасанотам қарор диҳад ва ба он банда ва мусалмононро
манфиат расонад.

Бо қалами:
ШАҲОБИДДИН СОЛИҲ